

AMERIKANSKI SLOVENEJ

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU, — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI IN ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE V DENVER, COLO.

STEV. (No.) 20.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 5. FEBRUARJA — THURSDAY, FEBRUARY, 5, 1925.

LETNIK XXXIV.

Proslava dvajsetletnice dr. Marija Pomagaj št. 78, KSKJ. - velik triumf.

ZANIMIV SPREJEM NOVIH ČLANOV (IC) V K. S. K. J. — MED TEMI JE BIL SPREJET V K. S. K. J. NA POVABILO GL. TAJNIKA MR. ZALARJA TUDI SLOV. ŽUPNIK REV. K. ZAKRAJŠEK.

(Konec.)

Nato je bil pa pozvan k besedi pri banketu v šolski dvorani gl. predsednik K. S. K. J. Mr. A. Grdina. Zopet je govoril navdušeno kot pravi apostol naše katoliške jednote in katoliškega prepričanja med nami. To pot je navduševal čičaške rojake za nadaljno delo za K. S. K. J. obenem je pa tudi priporočal vsem, naj podpirajo svoje duhovnike in zlasti pa potrebuje delo za nadaljevanje živide slovenske šole. Njegov govor je bil zopet navdušeno pozdravljen.

Za gl. predsednikom je govoril zopet gl. tajnik K. S. K. J. Mr. J. Zalar, ki je zopet s svojo krepko besedo vnel v navzoče občinstvo za K. S. K. J. Svoj govor je zaključil s ključem, da naj vsak Slovenec in Slovenka deluje za večjo in močnejšo K. S. K. J. Tudi njegovemu govoru je sledilo navdušeno ploskanje.

Za tem je bil pozvan k besedi gl. porotnik Mr. Martin Kremesec, ki je zopet povedal marsikaj zanimivega, kar je doživel tekom svojih štiridesetih let v Chicagi. Z vsodolčnosti je povdaril, da on kot stari naseljencev v Chicagi je vedno pazno zasledoval delovanje Slovencev v domači naselbini in po celi Ameriki. O svobodomiselnih, in drugih brezvercih je dejal, da ti ljudje samo narod blufajo. Že nad petindvajset let obljublja slovenskim delavcem, toda kdorkoli jim sledi ne doživlja drugega, kakor pravi pekel že na zemlji. Zato je priporočal, naj se Slovenci držijo svoje vere in svojih katoliških organizacij, ki so edino prave za Slovence v Ameriki. Njegovemu lepemu govoru so vsi viharno pritrjevali.

Nato pa je stoloravnatelj naznanil, da bodo klicane po vrsti vse ustanovnice društva Marija Pomagaj in, da naj vstanejo, ko bodo klicane, da jih občinstvo vidi in spozna. Te so bile: Mrs. Mary Mladič, Mrs. Frances Albina, Mrs. Frances Avguštin, Mrs. Katarina Schonta, Mrs. Ivana Perko, Mrs. Helena Lavtar, Mrs. Terezija Šinkovec, Mrs. Marija Jorga, Mrs. Marija Kremesec in Mrs. Ana Kosmach. Vsaka izmed njih, je bila viharno pozdravljena, ko je vstala raz svojega sedišča.

Za ustanoviteljicami so bili pozvani odborniki vseh društev spadajočih h K. S. K. J. V imenu društva sv. Štefana št. 1, K. S. K. J. je pozdravil in čestital dr. Marija Pomagaj k njih dvajsetletnici Mr. Frank Grill društveni blaginik, ker drugih uradnikov ni bilo navzočih. V imenu dr. sv. Alojzija št. 47, K. S. K. J. je govoril društveni predsednik Mr. Joe Fajfar. V imenu društva sv. Ane št. 170, pa je nastopila društvena predsednica Mrs. Veronika Kolenko. Od dr. sv. Martina ni bil izmed odbornikov nihče navzoč.

S tem je bil govorniški program končan in stoloravnatelj je izjavil, da je s tem njegova dolžnost končana. Zato izročila nadaljno predsedstvo gl. pred-

sedniku K. S. K. J. Mr. Grdini.

Mr. Grdina je pa to priložnost hitro izrabil. Šel je na oder, spregovoril par krepkih besed in naznanil, da se bo čez 15 minut v dvorani vršil slovenski sprejem novih članov in članic v K. S. K. J. Moški bodo sprejeti v moška društva, katera že si bodo zbrali. Žene in dekleta pa v žensko društvo. Zato je rekel, ukazujem in Vam dajem 15. minut časa za agitacijo. Vsak in vsaka naj skuša pridobiti za v društvo in jednoto, kakega člana (ico).

Komaj gl. predsednik te besede izgovori stopi na oder gl. tajnik Mr. Josip Zalar in spregovori par besedi najprvo o sprejemu. Nato pa pravi: Jaz želim, da bi nočjo sprejeli poleg teh članov in članic tudi Vašega č. g. župnika. V naši K. S. K. J. moramo imeti tudi naše slovenske duhovnike, zato želim, da pristopi nazaj v K. S. K. J. tudi Vaš č. g. župnik! Po dvorani je zagrmelo viharno ploskanje in znak odobravanja tega povabila.

Na oder pride č. g. župnik Rev. Kazimir Zakrajšek, kateri se je za povabilo v jednoto zahvalil. Nato je pa v kratkih besedah omenil, da ga veseli, da so se nesporazumi med njim in gl. tajnikom zavrnil. Izvirali so iz ne pravega razumevanja in pa slabo poučenih virov. Povedal je zanimivo zgodbo, kako je neka protestantska žena mislila vedno, da imajo katoliški duhovniki kopita in roge in kako je bila potem razočarana, ko je nekoč prišla skupaj s katoliškim škofom in je v njem našla najbolj gentlemankega moža, ki ga je kdaj srečala. Tako je tudi med nami je dejal g. župnik. Slabo informirani o meni po raznovrstnem protiverskem časopisju in od drugih ste me slabo sodili. Ker pa vidim, da je danes v jednoti novi duh, ki ga je uvedel sedanji vse časti in hvalevredni gl. predsednik Mr. Grdina se z veseljem vračam v Vašo jednoto. Zakaži katoliška jednota brez voditeljev katoliških duhovnov je nič. Duhovnik mora s križem naprej pred ljudstvom in še le potem ljudstvo sledi. Njegov ognjevit govor je bil večkrat prekinjen z viharnim ploskanjem. Ob koncu njegovega govora je dejal: Obljubim, da bom deloval znanost na vso moč, kjerkoli bo nanesta prilika za društva K. S. K. J. Jaz sem sicer vedno deloval za K. S. K. J. Doslej sem imel že 234 misijonov med Slovenci in Slovaki in kadar koli je kje nanesta prilika sem vedno priporočal rojakom K. S. K. J. Še bolj jo bom pa od sleh. Ob sklepu govora je č. g. župnik obrniti se proti gl. tajniku Mr. J. Zalarju mu podal svojo roko v znak sprave in prijateljstva. Po dvorani pa je zagrmelo zopet gromovito ploskanje in veliko veselje je zavladalo med vsemi, ki so bili priča tega prizora.

Nato se je vršil slovenski sprejem novih članov in članic v K. S. K. J. po gl. predsedniku (Dalje na 3. strani.)

KRIŽEM SVETA.

Washington. — Senator Magnus Johnson je obdolžil poslanca Thomas D. Schalla, da se je potom njegovega dovoljenja izsililo \$75.000 od butlerjev, katera svota se je porabila v senatorski kampanji, v kateri je bil poražen Johnson. Denar se je izsilil od oseb, ki so bile že po več mestih Minnesote obdolžene kršenja prohibicijske postave.

Chicago, Ill. — Na Marquette boulevard je Cottage Grove kara zadela v neki motorni bus, pri čemer je bilo več oseb ranjenih, med temi dve smrtno. Bus je bil popolnoma razbit, tako tudi sprednji del kare.

Mexico City. — Ameriški oljni magnat Edward L. Doehny je pregledoval v Tampico okraju oljno polje Husteca kompanije in pronašel, da oljna industrija v Mehiki dobro napreduje. V letu 1924. je kompanija izdala za plačo delavcem \$15.000.000; olja se je dobilo v pretečenem letu 145.000.000 sodčkov.

Oslo, Norveško. — V vslednih in centralnih deželah Norveške so občutili močne potresne sunke, katere je spremljalo votlo bobnenje. V Valdres dolini so bili sunki tako močni, da so prebivalci bili primorani zapustiti svoja domovja.

Peking, Kitajsko. — Na Kitajskem se je pričelo protikatoliško gibanje, katero ogroža stalni naši misijonarji. Temu gibanju pripisujejo boljševo ozadje.

Pariz. — Salmson tovarna za zračna letala je prenehala obratovati in odslovila 2500 delavcev. Vzrok temu je preklid naročila od vlade za 50 motorjev po 250 konjskih moči.

Hamond, Ind. — Ogenj je izbruhnil v poslojpu Henry Wattermana, katerega stanovalci so si s težavo rešili le golo življenje. Poslojpe je popolnoma uničeno. škoda je cenjena na \$25.000.

Chicago, Ill. — Težka avtomobilna nesreča se je dogodila, ko je na Morgan in 90. cesti vlak trčil v avto katerega je vozila neka Mrs. Evgene Spruce. Avto se je pri trčenju vnel in bil popolnoma uničen; v plamenu je našla žalostno smrt tudi Mrs. Spruce.

Nome, Alaska. — Po trupadopolnem potu v mrazu 40 stopinj pod ničlo se je posrečilo priti s zdravili do okuženega mesta. Prvotno se je domnevalo, da zdravila, ker so bila vsa zmrznjena ne bodo rabljiva, kar se je pa izkazalo kot nesrečno.

Tegucigalpa, Honduras. — Neka ameriška družba je odprla potniško službo preko Honduras med obrežjem Atlantika in Tihega morja.

Rim. — Italija je imenovala Giacomo De Martino, sedanjega poslanika v Tokyo, poslanikom za Zdr. države.

Memphis, Tenn. — En potnik je bil mrtev in okrog dvajset oseb je dobilo težke poškodbe, ko je Memphis Atlanta expres vozeč proti severu blizu Winfield, Ala. skočil s tira.

Tegucigalpa, Honduras. — Dne 2. febr. je bil vstoličen Miguel Paz Barahona kot predsednik hondurske republike. Barahona je prvi predsednik dvajsetih letih, ki je bil izvoljen na to mesto brez boja.

TEŽKA NESREČA.

Pri raziskovanju neke jame je zasulo kamenje raziskovalca Floyd Collinsa, katerega so našli po 24-urnem iskanju v mučnem položaju.

Louisville, Ky. — Floyd Collins, star 35 let, je šel pretečni petek raziskovati neko jamo. Spustil se je 80 čevljev globoko, nato je pa plezal po ozkem in vijugastem rovu nekaj časa dalje. Ko se je pa obrnil, v namenu, da bi se vrnil proti izhodu, je z nogo sprožil neko skalo, nakar se je posulo na njega kamenje in ga pritisnilo k tlom. Z obrazom proti zmrzli zemlji je v strašnih mukah tako ležal celih 24 ur, predno so ga domačini našli. Ko so ga pa našli, mu niso mogli ničesar pomagati. Vse so storili kar je le malo kazalo, da bi nesrečneža rešili, a vse zaman, na njegovi nogi leži toliko kamenja, da je edina rešitev — odrezati mu nogo. Homer Collins, brat nesrečneža je razpisal nagrado \$500, tistemu, zdravniku, ki bi se hotel toliko žrtvovati in splezati do nesrečneža, ga omotiti in odrezati mu nogo.

Nesrečnež se nahaja 300 čevljev od vhoda. Neki poročevalci so dejali, da bi bil pravi čudež, ako se bi rešil. Njegovi reševalci so dosegli vsaj toliko, da so, ko je nesrečnež že tretji dan ležal v tem mučnem položaju, mu z velikim trudom dali nekoliko hrane.

Zadnje tozadevno poročilo se glasi, da je nesrečnež še do kolena zasut in da stoji pokoncu. Reševalci ne morejo drugače do njega kakor po rovu po trebuhu se plazeč, da mu donesajo hrane. Ko to pišemo je že četrti dan ujetnik v skalojvu, več kot dva dni po zdravnikovi izjavi ne bo mogel prebiti v tem položaju.

Babstovski duhovnik izgnan iz Rumunije.

Bukarešt, Rumunija. — Rumunska oblast je izdala ukaz, po kateremu mora babstovski duhovnik, Rev. Daniel Hurley v teku petnajstih dni zapustiti rumunska tla. Vzrok ni pojasnjen, pač pa temelji na novi odredbi, ki jo je izdala rumunska vlada, po kateri se izženejo iz države vsi nezaželjeni inozemci.

Rev. Hurley je ameriški državljani in je bil poslan tja pred enim letom iz Amerike od "Southern Baptist mission" kot učitelj semenišča, katero so postavili v Bukarešti Amerikanci. Rev. Hurley je apeliral na tamošnjega ameriškega konzula, kateri se bo pobrigal na pristojnem mestu, da se ta ukaz prekliče.

Usoda Avstrije.

Dunaj. — Komisija lige narodov je izgubila popolnoma upanje, da bi Avstriji bilo mogoče še nadalje obstati kot samostojna. Komisar lige, Dr. Zimmermann se je obrnil v tej zadevi do finančnega odbora lige in francoski svetovalec bo predložil načrt, kako bi se dalo tej mali državi pomagati in jo rešiti iz neprijetnega stališča.

Vrjetno je, kakor pravi poročilo, o finančni spojitvi Avstrije z Madjarsko; ni pa izključeno, da bi tudi Čehoslovaška ne pristopila k temu združenju.

Iz Jugoslavije.

P. P. VLADA JE ZAPRAVILA ŽE DVE MILIJARDI LJUDSKEGA DENARJA PREKO PRORAČUNA. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Tako gospodarijo v Beogradu.

Belgrad, 10. jan. — Večkrat smo že javili, da je glavna kontrola ponovno odbila vladno zahtevo po novih kreditih, ker so te vladne zahteve bile neosnovane in so zahtevane svote bile pretirane ter se niso mogle odobriti. Današnja "Pravda" poroča o tem sledeče:

Državni proračun velja, kakor znano, do 1. aprila 1925. Po avtentičnih vesteh pa ga je Pašičeva vlada porabila že v decembru. Od takrat naprej ga je prekoračevala in delala vse na račun in na neodobrene izredne in naknadne kredite. Tako je n. pr. do 1. januarja zahtevala od glavne kontrole kredita za 500 milijonov dinarjev, glavna kontrola pa je to odbila. Na temelju novih sklepov ministrskega sveta je glavna kontrola dala vizum z rezervo in takoj obvestila narodno skupščino. Vladno financiranje na tak način bo trajalo do 1. aprila 1925. in vlada bo zahtevala sigurno nad dve milijardi preko proračuna! Pred novo narodno skupščino bo toraj morala priti z zahtevo, da se ji naknadno odobrijo izdatki dveh milijard, kakor je to zahtevala po zadnjih volitvah za eno milijardo in 200 milijonov. Tak način trošenja državnega denarja je zelo škodljiv za državo in potrjuje resničnost starih trditvev, da je Stojadinovičev proračun za leto 1924. nerealen in da se pod to vlado zelo veliko troši. Vlada ne ve, če bo imela večino, pa vendar troši denar na tak nepremišljen način.

Velika tatvina.

Predznaka vlomilska družba, ki se potika ob štajersko-kranjskih obmejnih krajih in ki je izvršila že več predrznih tatvin in vlomov, je obiskala pred dnevi trgovino Ivana Lavriča na Vrskem. Vlomilci so odpeljali okrog 600 m raznega blaga za moške in ženske obleke in perilo, nekaj sukanca, več škatelj cigar in pa izredno veliko srebrno žepno uro z verzičico. Napravili so okoli 20.000 Din škode. — Pokradeno blago tihotapi ta nevarna družba preko meje, kjer se pod ceno prav lahko proda.

Nepoboljšljiva pohajkovačka.

Komaj dvajsetletna I. V. iz Pesnice pri Mariboru je tako rekoč že stara nepridipravka, katere lahkomišelnost je skoro tako velika, kot njena prebrisnost. Ze v Mariboru so jo parkrat obdržali za trdnim zidovjem jetnišnice in tudi v oddaljeni (sremski) Mitrovici je neprostovoljno obiskala kame-nito zgradbo, kar pa je ni spravilo na boljše pot. Ščasoma si je stekla jako slab glas in tila se je prostitucije ter tatvine v večjem obsegu. Prišla je v Ljubljano in izvršila celo vrsto tatvin in tatvinic od ščipalnika, ki ga ni imela kaj rabiti, pa do listnic in plaščev, ki so ji že boljše prišli. Vendar bi njene tatvine ostale precej neopazene ali vsaj neizsledene, da ni postal nanjo pozoren pred ljubljansko pošto službujoči stražnik, ki je pogosto nočno in spočetka vedno samotno sprehajalko motril z vedno nezaup-

ljivejšim očesom postave. Ne-koč pa se ji je pridružil, ampak ne v njej zaželjenem namenu, temveč s povabilom, da naj ga spremlja v docela neprijeteljski družabnosti do bližnje policijske stražnice v svrhu legitimiranja. Ko sta takokorakala proti policiji mu je aretiranka začela ponujati nekaj denarja in zlato uro. Ljubljansko deželno sodišče jo je obsodilo vsled slabe kvalifikacije in večkratnega predkaznovanja na leto težke ječe in denarno odškodnino. Po prestani kazni pa jo bo sprejela v svoje materinsko okrilje ženska prisilna delavnica in poboljševalnica v Begunjah.

Umrla je

6. jan. t. l. na Zduši pri Mekinjah g. Katarina Potočnik roj. Sušnik, kot žrtev materinskega poklica v 36. letu starosti. Rajna, sestra g. profesorja in bivšega ministra g. Antona Sušnika, je bila vzorna krščanska mati in gospodinja; zapustila je petero neorastlih otrok. N. v m. p.!

Požar v Dolnji Lendavi.

V noči od 9. na 10. m. m. je na dosedaj nepojasnen način izbruhnil požar v gospodarstvenem poslojpu posestnika Ludvika Majzlja v Dolnji Lendavi in mu vpepelil gospodarsko poslojpe z živinsko krmo, vozovi in drugim orodjem. Pri tej priliki se je zadržala v hlevu krava, med tem ko so ostalo živino še pravočasno oteli. Majzelj, kateri ni bil zavarovan proti požaru, trpi do 50.000 dinarjev škode. Da se ogenj ni razširil na sosedna poslojpa, katerih je več prav blizu, se je zahvaliti slučaju, da ni bilo vetrovno vreme in pa nekaterim požrtvovalnim možem, kateri so poskrbeli, da se je ogenj pravočasno lokaliziral. Grajanja vredno je dejstvo, da mestna občina še do danes nima vse gasilne priprave, radi tega se tudi ni moglo vstopiti v vspešno gasilno akcijo. Mero-dajne osebe v Dolnji Lendavi vzdramite se enkrat v tem oziru ter poskrbite, da se ta malomarnost čim prej odgravi.

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prejemu na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:

500 — Din.	\$ 8,90
1.000 — Din.	\$ 17,45
2.500 — Din.	\$ 43,55
5.000 — Din.	\$ 86,50
10.000 — Din.	\$ 172,00

100 — Lir	\$ 4,90
200 — Lir	\$ 9,45
500 — Lir	\$ 22,75
1.000 — Lir	\$ 44,25

Pri pošiljkih nad 10.000 Din. ali nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljatve nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljatve naslovite na—SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & CEŠAREK
70-9th AVE., NEW YORK CITY.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.
Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek.
Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.
— PUBLISHED BY: —
Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priobčene v gotovi številki, morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morejo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Slovenskim sodomljanom.

Obžalujem, da se je mučno vprašanje o porodni kontroli znova načelo. To so tajnosti, žal, da danes že javne tajnosti, ki bi se jih v dnevnem časopisju ne smelo razgaljevati. Če se razgaljajo in vrhu tega še z belim plaščem nedolžnosti odevajo ta kot nekaka kulturna vrednota proslavljajo, je to naravnost krvavih solza vredno. In to se godi. Menje je strah take morale, ker vem da je sodomka, kateri bo prej ali slej sledila tudi sodomska kazen, če ne tu pa tam, kjer bo še strašnejša. Ni me pa strah takih moralistov, najmanj, če so samo kričavi biriči, kakor so naši rdeči petelini na svojih gnojščih pri: Glasu Svobode, Prosveti in Enakopravnosti. Tem slovenskim sodomljanom je najbolje z gnusom hrbet obrniti, ne da bi človek nazaj pogledal kakor Lotova žena. Pošten človek si nos zatisne in pospeši korake mimo njih. Jaz le pomilujem Dr. Kerna, da si pusti svoje ime vlačiti mej te kloakarje. To mu mora pri poštenih ljudeh škodovati. Kako more z mirno vestjo katoliška žena v svojih zadevah k zdravniku, ki ga najgrši slovenski svobodomiseln list proslavlja kot prvo boritelja za porodno kontrolo in s ponosom šteje mej svobodomislece.

Ker slovenski sodomljani vedo, da so duševne reve prvega razreda popolnoma nezmožni za kako resno debato, iščejo kritja za zdravniškimi hrbti, odkoder z deriško kričavostjo kličejo na korajžo. Jaz se takih kritik prav tako ne strašim, kakor jarih junakov za njimi ne. Mobilizirajte ne samo Dr. Kerna, ampak celo armado zdravnikov proti meni, pa se bomo udarili na odprtem polju glede tega vprašanja ne radi kake nagrade, to radovolje prepustim Mr Zajcu za njegovega falitnega "Proletarca," ampak za resnico.

Vsa čast zdravnikom kot zdravnikom. Z zaupanjem se ob času potrebe sam obračam nanje. Morda bi bil že v grobu, ko bi se ne. V moralno-verskih vprašanjih grem pa rajši h kakemu "brunnemu" kmetu v šolo, kot k doktorjem medicene. Kaj neki hočem iskati pri ljudeh, katerih pretežni del z operacijskim nožem išče duše in ker je ne najde, jo s pozo učenjaka taji. Vsak "brumni" kmet ima take učenjake po pravici za bedake. Kakoršni so njih pojmi o duši, taki so o Bogu. Eno in drugo s socialisti vred, ki so prav taki materialisti, prepuščajo vrabcem. Kako naj človek s takimi resno razpravlja o dopustnosti ali nedopustnosti kontrole porodov in drugih moralnih vprašanjih. Komur je človek le v toliko bolj "künstna" žival, da zna svoje nagonne ogoljufati za končni vspeh — in višjih pojmov ti ljudje o njem nimajo — temu zastoj govoriš, o smeš ali ne smeš, kakor tudi o zakaj smeš oz. ne smeš. Ti pojmi sponirajo moralno bitje z netvarno svobodno dušo. Zato so te vrste zdravniki — in samo ti se

ogrevajo za kontrolo porodov — tako malo kompetentni z moralnega stališča o tem govoriti, kakor štirinogati uh-ljevci o Prešernovih sonetih in gazelah.

Z isto, če ne večjo pravico, kakor oni hodijo v naš moralno-verski zelnik, bi mi lahko hodili v medicinskega. Pa nam to ne pride na misel, ker vemo; da nismo doma na medicinskem polju. Sami se v času bolezni zatekamo k zdravnikom in če imamo pred seboj pacienta oz. penitenta, ki je bolj duševno kot dušno holan, ga pošljemo k zdravnikom psihijatrom, dasi nam to polje ni tako tuje, kakor je veliki večini zdravnikov modroslovje in bogoslovje. Ko bi se le škulili v njih delokrog, bi nas gotovo in po pravici nahučili s konfederi, ter pošteno spodrepili. Z isto, če ne večjo pravico jih mi lahko nahučimo s konfederi in jih spodrepimo, če oni hodijo v naš zelnik in se šopirijo v njem, kakor bi bili ne samo univesae medicinae, ampak universae scientiae doctores in morebiti še aliquid plus. Če imajo konjederstvo tako v želodcu, naj je nikar sami ne izvršujejo, sicer naj bodo pripravljeni, da jih spodrepimo.

Posledice medicinarskega konjederstva na moralno verskem polju so strašnejše kot one, ako bi mi hodili na njih polje konjederit. Nekje v sv. pismu je pisano: Ne bojte se tistih, ki telo umore, bojte se veliko bolj onih, ki morejo telo in dušo pahnuti v pogubljenje. To so zdravniki, ki hočejo igrati vlogo moralista. Noben morivec, ki sedi v dosmrtni ječi, nima toliko umorov na vesti, kakor jih imajo zdravniki konjederi na moralnem polju. Zdaj se kot spoštovani možje kretajo na svobodnem zraku, kakor tudi tisto moralno otopelo ženstvo, ki je razbremenjujejo, zato jih pa pri najvišjem sodišču čaka zaslužena kazen.

Menda jih vendar malo vest peče radi toliko umorov, zato se zdaj s toliko vno omogrevajo za preventivni sistem. A to se pravi s črnim se umivati. Zapomnite si to vi, ki hočete ta sistem legalizirati, kakor tudi vi, ki ga prakticirate. Vsi vzroki, pa naj bodo kakoršnikoli, s katerimi opravičujete svojo prakso, so ničevi. Če je kako pravilo, ki ne pozna izjem, je to. Kmet seje zato, da bi žel. Če ne misli na žetev, ne misli na setev. Ko bi sejal, a setev pred vsklitvijo razoral, bi se mu vsak pameten — ne rečem veren — človek smejal in ga imel za norca. In takih norcev je, ne mej kmeti, ampak mej prosvitljenci, legijon. A to so taki norci, ki so bolj hudobni kot nori.

(Konec jutri.)

Sheboygan, Wis.

Društvo sv. Cirila in Metoda, števil. 144 K. S. K. Jednote priredi prvo spomladansko veselico na Belo nedeljo, 19. aprila, 1925., pri rojaku Franku Zavrl. Tem potom prosimo vsa ostala društva kakor tudi posamezne rojake, da ne prirejajo zgoraj omenjenega dne veselice.

S sobratiskim pozdravom,
John Udovich, tajnik.

Prečitajte na tretji strani te številke oglas: Katoliški časopis v vsako slovensko hišo!

Chicago, Ill.

Spoštovani Farani(ke)!

Danes je že vsakemu faranu znano, da se bo spomladi začelo z nadaljevanjem zidanja naše šole in dvorane. — V nekotikih dneh se bodo nabiralci oglasili pri Vas s prošnjo, da

nam pridete na pomoč z kolikor mogoče gotovim denarjem. — Vsak ve, da šola in dvorana kar je nam neobhodno potrebno moramo spomladi končati, brez nič ni nič, z besedo ali obljubo se da malo, ali nič narediti, torej poglavitna stvar je sedaj, da vsak prispeva kolikor največ mogoče z gotovim denarjem. Znabiti bo morda kdo rekel — jaz nimam denarja na rokah, ali pa sem popolnoma suh, — dragi faran, kaj pa če ti Bog pošlje bolezen ali nesrečo v hišo? kje boš pa potem denar vzel? — Well, dragi faran, v slučaju potrebe smo gotovi, da potrebno svoto lahko dobite najsi bode že na banki, pri Stavbinskem društvu ali pa pri svojem prijatelju in če je bil kdaj v Vašem življenju slučaj potrebe, potem imamo taki slučaj danes, ko nam je neobhodno potrebno,

da naberemo kolikor mogoče veliko svoto skupaj, da nam bo tako mogoče dovršiti delo, katero smo začeli.

Nadalje se posebno obračamo na one, ki so prvič malo ali pa nič darovali k skladu za šolo in prosimo ob tej priliki, da bi se njih srce sedaj malo bolj odprlo, slovenski narod je reven to vemo, nobeden lahko ne da, vendar oziroma se nazaj, ko smo prvič kolektali kako so nekateri naši farani žrtvovali svoje prispevke in takih faranov dragi moji ne bo cerkev ali fara nikdar pozabila; a mnogi drugi pa žali Bog, malo ali pa nič, vendar če gremo "down to business" potem pa zahtevamo vsi jednake pravice od cerkve; toraj dragi faran, ali misliš, da je to prav? poglej si v dno srca in nam odgovori, in prepričani boste, da moramo vsi žrtvovati in prispevati, ako hočemo, da bo dodelano kar smo začeli in da ne bomo v prihodnje zasmehovani pred tujim narodom.

Prepričani smo tudi nadalje, da je želja starišev, da se njih otročiči nahajajo in podučujejo v kolikor mogoče zdravih, sveelih in čistih prostorih, kar je pa sedaj v današnjih razmerah nemogoče vsem ustreči. Toraj rabimo še najmanj dve sobi, katere boste za nekaj let odgovarjale vsem šolskim potrebščinam in obenem bomo imeli pa lepo prostorno dvorano z odrom, katera bo ponos vsakega Slovenca.

Vse kar je za sedaj treba, je da poprimemo vsi skupaj vsak naj prispeva kolikor največ mogoče, ker to bo sedaj zadnja hišna kolekta glede šole in upamo, da ne bo nobenega med Vami, da bi odlašal nabiralca z kakim izgovorom, nam bo veliko ljubše, ako ne mislite nič darovati, da takoj rečete NE DAM, in NE DAM, se bo v cerkvene knjige vknjižilo. Jožefa, katere poročne obrede ker na prazne besede ali obljube nam contractor še enega cegla ne bo postavil, vendar je pa naše upanje, da v tem času že vsaki faran sprevidi, da nima mogoče drugega izhoda, kakor da vsaki faran preboli to zadnjo bolečino za vselej s tem, da položi Dar domu na Oltar, kateri bo v prid naši ljubljeni mladini, kakor tudi v ponos in čast vsakega Slovenca v Chicagi.

Obenem Vas prosimo, da sprejmete v hišo nabiralca prijazno, ker s tem boste pokazali, da ste izobraženi in drugič boste pa dosti olajšali delo nabiralca, katerega delo in trud zamore poplačati samo hvaležnost nedolžnih otročičkov, katerih verski obstanek je tako rekoč odvisen od slovenske šole.

Pozdrav,

Cerkveni in šolski odbor.

La Salle, Ill.

Čenjeni g. urednik: — Ze dolgo ni bilo nič slišati od nas, gotovo ste že mislili da smo kakor kafra, izginili s zemeljskega površja. Pa še nismo!

To pot Vam imam za sporočiti več različnih novic, žalostnih in veselih.

Zalostna novica je, da smo iz svoje srede izgubili enega izmed najstarejših tukajšnjih naseljencev.

Neusmiljena in neizprosna smrt, nam je ugrabila rojaka gosp. Antona Jenko starejšega, kateri je bil med nami zelo priljubljen in v obče spoštovan mož.

Bolehal je že več let in je umrl 21. jan. t. l. Tu zapuščala žalujočo soprogo, tri že odrasle sinove, več odraslih hčera, kakor tudi več vnukov.

Pogreb se je vršil v soboto 24. jan. in sicer z sv. mašo za dušnico v slov. cerkvi sv. Roka, nakar je bilo truplo pokopnega položeno k zadnjemu počitku.

Bog mu daj večni mir in pokoj! Naj mu sveti večna luč, gori nad zvezdami! Vsem ostalim žalujočim in sorodnikom izrekam globoko sožalje!

Vesela novost pa je, da so dobili novega gosta pri družini, Mr. Anton Klopčičevi, katerega pa bodo "kipali" za stalno, ker je "fejst," krepak dečko in se jim dopade.

Srečnim starišem iskrene čestitke!

Najlepše pozdrave vsem naročnikom dragega nam lista Am. Slov. in Ed., kakor tudi Vam g. urednik. Le pogumno naprej! Vsako slovensko hišo v Ameriki mora obiskovati naš odlični list, naš hrabri glasnik in zagovornik katoliške ideje.

Forest City, Pa.

— Ne samo drugje, ampak tudi pri nas znajo nekateri dobro izrabiti predpustni čas. Tako n. pr. sta sklenila večno zvestobo te dni ženin William Platinšek iz Forest City-a z nevesto Miss Eleonora Pazel iz Creamtona. Oba dobro poznana v našem mestu. Poroka se je vršila v slovenski cerkvi sv. Jožefa, katere poročne obrede ker na prazne besede ali obljube nam contractor še enega cegla ne bo postavil, vendar je pa naše upanje, da v tem času že vsaki faran sprevidi, da nima mogoče drugega izhoda, kakor da vsaki faran preboli to zadnjo bolečino za vselej s tem, da položi Dar domu na Oltar, kateri bo v prid naši ljubljeni mladini, kakor tudi v ponos in čast vsakega Slovenca v Chicagi.

— Mrs. J. Tušič je obbolela in morala v bolnišnico, kjer jo bodo zdravili.

— Delavske razmere so vedno na eni stopnji in o njih ni ničesar novega za poročati.

Poročevalec.

Soudan, Minn.

Tukaj je preminula te dni Mrs. Jakob Stepan. Bolna je bila okrog šest mesecev, odkar je porodila. Nato se je prehladila in nastopila je pljučnica, ki jo je spravila v prerani grob.

Pokojna je bila doma z Ely-a hčerka dobro poznane družine Mr. in Mrs. Peter Maurin. Pred dvema letoma se je omožila z Jakob Stepanom, ki sta se ustanovila dom na Soudanu, kjer je bil njen mož zamosljen. Pokojna je bila na Ely-u, kamor so jo od tukaj prenehal. Pogreb se je vršil iz slovenske cerkve sv. Antona. **Naročnik.**

Iz mraka k svetlobi.

Povest. Spisala
V. Križanovskaja-Ročester.

In 'Esfir je najbolj vihrala; zdaj mu je prigovarjala, zdaj mu grozila s svojim prezirom, zdaj ga na kolenih rotila, naj bo junak, katerega bodo proslavljala bodoča stoletja, žrtvuje za domovino nesrečni narod Izraelcev, ki je zasledoval "reakcionarni pojav s čisto življensko zlobnostjo. Udal se je in omenjena žrtev je padla . . .

Mlad človek, katerega do tistega časa nikoli ni videl, je umiral pred njim, uničen, v mlakuži krvi; zamirajoč pogled žrtve se je ozrl na ubijalco in s pretresujočim glasom ga je vprašal:

"Čemu?"

Obsojencu se je zazdelo tedaj, da zopet sliši, tisti strašni, zamirajoči glas, in zatem, kakor, da bi ta poslednji vzdih njegove žrtve priklical še druge glasove.

Zazdelo se mu je, da so temne stene ječe oživele, zazarele v krvavo rdeči svetlobi in na tej krvavi podlagi so se valili oblaki dima iz požganih palač, slišal je krike strahu in obupa, vzdihni ranjencev so plavali v zraku, okoli pa so skakali in plesali na satanskem

plešiču pijanci, pijani žganja in krvi; izza temnih vogalov so gledali nanj spačeni obrazi njegovih žrtev in stegovali so k njemu roke. Čutil je, da so se mu na glavi začeli ježiti lasje.

Polastila se ga je brezumna divjost ob misli, da so samo njega vrgli iz tiste dobe. Kako so ga vendar ujeli? Ti zviti prijatelji in častilci njegovega "junaštva" so se vsi poskrili, in mladenka, ki jo je ljubil do brezumnosti, tudi ni šla za njim, kot mu je zatrjevala . . . Zavrgla ga je in zbežala. Vsa tolpa je izginila, kakor zginejo ščurki v tla in pustila njega samega . . .

V jezi je zotopotal z nogami ker so se pojavile prav pred njim vislice, in v spačenem truplu obešenca, ki se je gugalo na vrvi, je spoznal samega sebe.

Satan! — je zakričal žugajoč s stisnjenimi pestmi. Prodal sem ti svojo dušo in telo in ti si mi obljubil dati v zameno zlata, slave in ljubezni; a mesto tega si mi vrgel te strahote. Pokaži se vendar! Pridi, pomagaj mi! Reši me! Jaz imam pravico do tvoje zaščite in potrebujem znaka, da slišiš glas svojega hlapca . . .

Ni bil to glas satana, ki je odgovarjal na njegov poziv, ampak votlo bobnenje, kakor oddaljeno bobnenje groma, je donelo v njegovih ušesih. Zazdelo se mu je, da se vrti v zraku kakor suh listič, ki ga odtrga burja in

da se preobrača nad propastjo, kamor bo nato padel . . .

Obsojenec je klečnil in se zgrudil brez zavesti na tla.

II.

Star polkovnik, načelnik ječ, je sedel v svojem kabinetu za pisalno mizo. V tem času je prišel nek ječar in naznanil, da prosi neka žena, da bi jo sprejel.

"Je mati obsojenega na smrt," je pripomnil.

"Vesel dobrodušen obraz načelnika ječ se je raztegnil.

"Gotovo hoče videti sina?"

"Nikakor. Ne njega, le vas želi videti."

"Naj vstopi," je rekel, ko je nekoliko pomislil.

Čez nekoliko minut je stopila v kabinet starka v žalni obleki. Ne glede na gube, ki ji jih je začrtala na obraz skrb, ne glede na sledove solz na licu in kljub sivim lasmi, se je dalo sklepati, da je bila v mladosti lepa.

Polkovnik jo je začudeno in molče motril. Ni se mnogo spremenila v letih, odkar jo je izgubil iz vida, ko se je poročila in takoj je spoznal v njej svojo nekdanjo prijateljico. Od časa, ko se je omožila je samo še to zvedel, da je ostala vdova in glej, sedaj ju je privedlo čudno naključje do srečanja v tako težkem trenutku.

"Uboga žena, nesrečna mati! Sem li mis-

lil, da vas srečam v takih razmerah," je rekel v zmedenosti. Zatopljena v svoje misli, ga je starka pogledala z mračnim raztresenim pogledom, videlo se je, da ga ni spoznala. —

"Imam prošnjo do vas . . . Radi Boga je ne odklonite," je šepetala in hotela pasti na kolena, a polkovnik jo je prijel in jo posadil na naslonjač.

"Govorite," je rekel in ji sočutno stisnil roko. "Če je izpolnitev vaše želje v moji moči, storim vse. Gotovo hočete videti njega. Toda veste li, da . . . obsodba je izrečena," je rekel tiše.

Zmajala je z glavo.

"Ne, videti ga nočem, četudi mi je vse znano: obsojen je na smrt in odklonil je sv. obhajilo . . . Vem, da je zgubljen, da umre sramotne smrti, omadeževan z uboji, a mislim samo na njegovo dušo . . . Njegovo dušo hočem rešiti, glejte to je moja prošnja."

Na mizo je položila culo, ki jo je prinesla s seboj in v njej je imela: stara pisma, sliko Matere Božje, svetilko, posodo za blagoslovljeno vodo in še nekaj, zavito v svilen papir.

"To je slika, pred katero je on vselej molil, ko je bil še otrok, pred katero sva midva skupno molila. — Takrat je bil nedolžen in veren . . .

(Dalje sledi.)

Iz življenja in sveta.

JUGOSLOVANSKI PRISELJENCI — VODITELJ AMERIŠKIH ZNANSTVENIKOV.

Pred kratkim se je zaključilo letošnje zborovanje Ameriškega društva za napredek znanosti (American Association for the Advancement of Science). Okolo 3000 učenjakov je razpravljalo o raznih znanstvenih problemih. Za predsednika tega društva, ki je največja znanstvena organizacija Amerike in sploh na svetu, je bil izvoljen Prof. Mihael Idvorski Pupin.

Ob tej priliki je znanstvena informacijska agencija Science Service izdala sledeče obvestilo: Prof. Mihael Idvorski Pupin se je rodil l. 1858. v Idvoru v pokrajini, ki je poprej spadala k Ogrski in spada sedaj k Jugoslaviji. Danes je on voditelj ameriških znanstvenikov. Ta učenjak, profesor elektro-mehanike na Columbia University, je bil izvoljen za predsednika Ameriškega društva za napredek znanosti, ki je ravno zaključilo eno izmed največjih zborovanj v svoji zgodovini.

Profesor Pupin je eden izmed onega malega števila naših znanstvenikov, ki so ravno tako znani občinstvu kakor v znanstvenih krogih. Nedavno je izdal svoj lastni življenjepis pod naslovom "Od priseljence do iznajditelja" (From Immigrant to Inventor), v katerem je povedal romantično povest o srbskem pastričku, ki je prišel v deželo Franklina in Lincolna, kako je tukaj našel priliko, da uveljavi svoj talent električarja, in kako je poravnal svoj dolg tej deželi s tem, da je izumil utežno telefonsko žico, potom katere ljudje iz Californije so v stanu govoriti z ljudmi v New Englandu.

Čim je Dr. Mihael I. Pupin doznal, da je bil izvoljen za predsednika ameriškega znanstvenega združenja, se je v njegovih mislih spomin na rojstni kraj srečal z idejami o bodočnosti ameriške znanosti. Zastopniku Science Service-a je izjavil:

"Čast, ki mi jo je podelilo Ameriško društvo za napredek znanosti, je mnogo več kot kar sem kedaj upal doseči. Kaj počne Idvor, moja rojstna srbska vas, ko bi izvedela, da sem jaz predsednik največje znanstvene organizacije v največji deželi na svetu? V tem odličnem počaščenju jaz vidim odobrenje doktrine, ki trdi, da je ameriška znanost poklicahna voditi in razsvetliti pot gromotnega in duševnega napredka naše ameriške demokracije. Ta doktrina je bila rojena v mislih Joseph Henry-ja, John W. Draper-ja, Andrew White-a in Au-

gustus Rowland-a, in jaz nisem nikdar zamudil prilike, da bi jo propovedoval in navdušeno podpiral. Čas, ki mi je bila podeljena, očvršča mojo vero, da to je doktrina dandanašnje ameriške znanosti."

Raziskovanje Olimpa.

Dokler je bila gora Olimp na meji med Turčijo in Grško, je bila zavetišče raznovrstnih roparjev in potepuhov in zato nepristopna. Leta 1912. so Grki mejo potegnili daleč na sever, a goro in okolico so izmerili šele leta 1920., prej je bila zmeraj vojska in niso imeli časa. Pa tudi takrat niso izmerili vrhov in jim tudi niso dali imen, čeprav sta že leta 1913. bila Francoza Baud-Bovy in Boissonas na najvišjem vrhu. Vse to je popravila letos posebna švicarska komisija, nemška tvrdka Zeiss jo je opremila s potrebnimi instrumenti. Olimp je na dolgo raztegnjen, z več skoraj enako visokimi vrhovi, oddaljenimi drug od drugega po več ur. Dosedaj smo mislili, da je najvišji vrh Olimpa visok 2985 metrov in bi bil Olimp torej najvišja balkanska gora. Švicarska komisija je pa ugotovila, da merijo najvišji trije vrhovi Mitka, Stefan in Skalion 2918, 2910 in 2905 metrov; torej je najvišji vrh Muz-Ala v Rodopih, 2930 metrov, če ni v albanskih gorah še kakšen višji orjak. Hellmut Scheffel, član komisije, ni dobil na najvišjem vrhu nobenega sledu kakšnega svetišča, pač pa je dobil sledove na nekem drugem vrhu, eno uro južno odotod, 100 metrov približno nižjem. Dobil je tam ostanke oltarja in črepinje vse že zelo preperelo. Dokazano je s tem, da se je tukaj vršilo v starem darovanju. Morebiti na kakšni gori, da se nam včasih druga gora zdi višja, čeprav je v resnici nižja. Sedaj torej vemo, kako visok je Olimp, in pa, da so darovali na njem.

Kdaj so iznašli Steklo:

Kakor nam sporoča Plinij, so steklo iznašli Feničani, ki jih je morski vihar zagnal v izliv reke Belus. Ko so si na obrežju te reke, ki se izliva v Sredozemsko morje, kuhali kosilo, se jim je kamenje na ognjišču izpremenilo v snov, ki so jo imenovali steklo. Ta bajka temelji pač na dejstvu, da so ob izlivu imenovane reke našli kamenje, ki je jako pripravno za proizvodnjo stekla. Tega kamenja niso uporabljali za fabrikacijo stekla samo v starejših časih, temveč tudi še kasneje. V resnici pa je steklo

mного stareje od Feničanov. steklu so nam znani iz starega Egipta. Egiptologi so si toliko Najstarejši spomeniki slik na nedini glede egiptovske zgodovine, da ne moremo ničesar gotovega reči o slikarski umetnosti na steklo. Sklepamo pa lahko, da je ta umetnost stara od 4000 do 6000 let. Menes, ki je živel okoli leta 5000 pr. Kr. je ustanovil mesto Memphis, in najstarejše memfiške mumije so okrašene s steklom. Proizvajanje pihanega stekla nam predstavlja grobnice v Pakari, in sicer izvirajo te slike iz leta 3900 pr. Kr. Računajo, da so bile piramide zgrajene okoli l. 2500 pr. Kr. Kakor vidimo, je proizvodnja stekla takrat dosegla že visoko stopnjo razvoja.

Drzen rop.

Mrs. Kasper, soproga bančnega predsednika našim rojakom dobro znane banke "Kasper State bank" na Blue Island ave. in 19. cesti, je bila v svojem stanovanju na 5242 Hyde Park boulevardu napadena in oropana draguljev in zlatnine v vrednosti \$20.000.

— London. — Anglija, katera vsako leto izda ogromne svote za sladkor v inozemstvu, je sedaj sklenila, da bo pričela izdelovati sama svoj sladkor. Delala bo po ameriški metodi.

Leto 1925.
DRUŠTVO SV. VIDA
št. 25, K. S. K. J.
CLEVELAND, O.

Predsednik Anton Strniša 101 E. 72 Place.
Tajnik Anthony J. Fortuna 1093 E. 64 St.
Podpreds. Jos. Žulič.
Zapisnikar, Jos. Zakrajšek ml.
Blagajnik, Ignac Stepic.
Nadzorniki: Jos. Ogrin, John Vidervol, John Zupan.
Zastavonoša, J. Modic.
Vratar, Jacob Korenčan.
Bolniški obiskovalec, Joseph Ogrin 1051 Addison Rd.
Zdravnika, Dr. J. M. Seliškar in Dr. M. J. Oman.
Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani.
Asesment se pobira na seji samo od 10. dopoldne do 4. ure popoldne.
V društvo se sprejmejo člani (ice) od 16. do 55. leta.
Zavarujete se lahko za 20-letno zavarovalnino ali pa za do smrtne zavarovalnino in sicer za \$250, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000 posmrtnine.
V društvo se sprejemajo tudi otroci od 1. do 16. leta.
Za bolniško podporo pa \$7.00 in \$14.00 tedenske bolniške podpore, v slučaju bolezni, bolnik naj se naznani pri tajniku samo, da dobi zdravniški list in karto in naj se ravna po Jednotnih pravilih stran 102 do 109.

DR. SV. MARIJE MAGDALENE,
št. 162, K. S. K. J.
CLEVELAND, O.
Odbor za tekoče leto 1925:
Predsednica, Helena Mally, 1105 E. 63rd St.
Podpredsednica, Johanna Pelan.
Tajnica, Josephine Menart, 1277
Tajnica: Frances Ponikvar, 1011 E. 64. Street.
Blagajničarka: Frances Debevc, 622 Glass Ave.
Zapisničarka: Rose Hrovat.
Vratarica: Frances Kasunič.
Nadzornice: Christina Pirnat, Mary Bajt, Cecilja Znidaršič.
Zdravnika: Dr. J. B. Seliškar, in Dr. M. Oman.
Seje se vrše v stari šoli sv. Vida, vsaki prvi ponedeljek v mesecu. Pobira se asesment tudi na domu tajnice 18. in 19. stega.

PROSLAVA 20-LETNICE MARIJE POMAGAJ.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
K. S. K. J. samem. Bilo je 14 deklet in žena in 12 fantov in mož. Novi kandidatje so se morali najprvo odstraniti. Nato je po društvenemu obredniku vprašal navzoče, ako ima kateri proti kakemu kandidatu kak ugovor. Ker se ni nihče oglašil jih je pozval nazaj. Prikorakala je cela vrsta pred vrsto Mr. Pucelj igrajoč jednotno himno za njim gl. tajnik Mr. Zalar takoj za njim novi kandidat Rev. Kazimir Zakrajšek in za njim drugi kandidatje. Korakali so okrog dvorane in prišli pred oder. Prvo vrsto so tvorile dekleta in žene, zadaj fantje in možje. Gl. predsednik jih je zopet lepo nagovoril. Povedal je novim kandidatom, da jih sprejema pod pogojem, da grede tako drugi dan h zdravniku in da ako bodo zdravniško potrjeni šele potem bodo postali člani (ce) K. S. K. J. Nato jih je sprejel uradno po obredniku. Dvignili so vsi desnice in prisegli K. S. K. J., da bodo njeni vesti člani (ice) itd. kakor govori obrednik. Lepo je bilo videti toliko članov (ic) biti na enkrat sprejetih v društva in jednoto. Po končanem obredni so vsi kandidatje šli v vrsti mimo gl. predsednika in mu vsak posamezno segli v roko. Vsi, ki so bili priča tega slovenskega sprejema so izjavljali, da kaj takega še niso videli. Vsi so videli, da pri K. S. K. J. je v resnici doma pravo bratstvo in prava medsebojna ljubezen. Nato se je pa razvila prosta domača zabava. Naši mladi godci, ki ne vemo s kakim imenom bi jih titulirali. Najboljše bi bilo St. Stephens Orchestra, katere je izvežbal Mr. Ivo Račič, igrajo kakor veliki godci in vsi so jih občudovali. Vidi se, da se v naši naselbini pravo življenje na vseh poljih šele dobro začinja in razvija.

Vsa naselbina pa mora biti hvaležna za ta veliki dan, ki ga je doživela slovenska Chicago zadnjo nedeljo našemu ženstvu v Chicagu članicam dr. Marija Pomagaj št. 78, K. S. K. J. Da ima to vrlo društvo

SLOV. KAT. PEVSKO DRUŠTVO "LIRA"

Pred. Anton Grdina 1053 E. 62nd St.
Podpreds. in pevovodja, Peter Sino-vrščnik — 6218 St. Clair.
Tajnica, Rose Horvat 6711 Edna Ave.
Kolektorica: Mary Hrastar. 5901 Prosser Ave.
Seja se vrši vsaki prvi četrtek v mesecu v pevski sobi stare šole St. Vida.

JOS. MURN
SLOVENSKI ČREVLJAR
1011 N. Chicago St.
JOLIET, ILL.

ANTONIJA RIFEL
MIDWIFE
522 Broadway St.
Phone: 2380
JOLIET, ILL.

The Will County National Bank
OF JOLIET, ILLINOIS
Prejema raznovrstne denarne vloge, ter pošilja denar na vse dele sveta
Kapital in preostanek \$300,000.00
C. E. WILSON, predsed

celo naselbino za seboj se je že nešteto krat preje pokazalo na raznih njihovih prereditvah. Tako sijajne in tako pomenljive prereditve je pa najbrže imelo še malo društev v naši naselbini. Zato slovenske dekleta in žene Bog Vas živi vse, ki ste zbrane pod zastavo tega uglednega društva Marija Pomagaj!

Stavka v tekstilnih tovarnah.
Boston. — V ponedeljek so zastavkali delavci v dveh tekstilnih tovarnah v New En-

gland, v znak protesta proti znižanju njih mezde.

Nenavaden umor.

V novosadski bolnišnici sta 5. m. m. dve spolno bolni dekleti skozi okno "koketirali" z bolniki na moškem oddelku. Pri tem je postala 18-letna Katica Mičič na svojo tovarišico 22-letno Mileno Vujin ljubo-sumna. Potegnila je od nekega dolga, oster nož in z njim Vujinovo dvakrat zabodla v srce. Vujinova je umrla na mestu, Mičičevo so pa zaprli.

Katoliški list v vsako hišo!

TO JE KLIC VSEH CERKVENIH PREDSTOJNIKOV TA MESEC.

Ameriški Slovenci zavedajte se, da je zadnji čas, da tudi mi ojačimo svoj tisk. Katoliški dnevnik je naša najnujnejša potreba. Ali veste kako ga lahko dobimo? — Pa prav lahko!

TAKOLE: — TI, KI TO LE ČITAŠ, SE ŠE DANES ODLOČI IN SKLENI:

- 1.) Ta mesec v februarju, ki je določen za mesec katoliškega tiska moram pridobiti vsaj enega (o) novega (o) naročnika (co) za list "Amerikanski Slovenec — Edinost!"
 - 2.) Kupil(a) bom eno delnico od Slov. kat. tiskovne družbe Edinost, ki stane \$25. in se jo lahko kupi za gotov denar ali na mesečna odplačila po \$5. na mesec!
 - 3.) Ako pa delnice ne bom mogel(a) kupiti, bom pa prav zagotovo pridobil(a) vsaj enega (o) ali več novih naročnikov!
- In ko to skleneš pojdi takoj na delo, da ta sklep čim preje izvršiš ter tako pripomoreš, da ameriški Slovenci dobimo kar najprej mogoče svoj katoliški dnevnik!
- Pojdi na delo še danes — če danes ne gotovo jutri in pridobi listu novega naročnika ter izpolni spodnji kupon in ga pošlji na upravo "Amerikanskega Slovenca — Edinost," ki stane za celo leto \$4. za pol leta \$2. in za tri mesece \$1.

(IZPOLNITE TA KUPON — IZREŽITE GA IN GA POŠLJITE NA UPRAVNIŠTVO!)

AMERIKANSKI SLOVENEK & EDINOST
1849 — West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

Cenjeni: — Pošiljam priloženo svoto \$.....
za novega naročnika za dobo

kateremu pošiljajte list na sledeči naslov:
Ime:

Naslov:

Mestó:

Podpis pošiljatelja.

Boljša bodočnost čaka

tistega, kateri šteti redno — ker njegovo štedenje mu omogoča priti do prilike, da postane neodvisen.

AKO STE NAMENJENI POTOVATI V STARI KRAJ

letošnje leto, zapomnite si, da je v Vašem interesu, ako se obrnete za pojasnila na naš potovalni oddelek. Mi zastopamo vse parobrodne črte in Vam pomagamo preskrbeti vse potrebne listine.

Pošiljanje denarja v Jugoslavijo in druge kraje izvršujemo hitro in cenno. Kupujemo Vaše vloge na Jugoslovanskih bankah.

Kaspar American State Bank
1900 BLUE ISLAND AVE. vogal 19. ceste. CHICAGO, ILL.
Gotovega imetja dvajset milijonov dolarjev.

Kapital in preostanek \$2,000,000.00

VLGAJTE SVOJE PRIHRANKE V TO MOČNO IN ZANESLJIVO BANKO.

Velik popust

NA ZIMSKIH SUKNJAH IN OBLEKAH

z enimi ali dvojni hlačami. — Vključeno posebno velikost do št. 52.

KAR JE VREDNO DO \$35.00 SEDAJ \$23.00
KAR JE VREDNO DO \$40.00 SEDAJ \$28.00
KAR JE VREDNO DO \$45.00 SEDA \$33.50
KAR JE VREDNO DO \$55.00 SEDA \$43.50

NA TISOCE PAROV MOŠKIH HLAC
Posebna cena
\$2.95; 3.95; 4.95 in več

VOGAL BLUE ISLAND AVE. IN 18. ULICA.
Za one, ki ne živijo v bližini naše trgovine imamo odprto ob torkih, četrkih in sobotih zvečer; tudi ob nedeljah dopoldne.

Iz katoliškega sveta.

KARDINAL MUNDELEIN NA POTU V RIM. — VELIKANSKE PRIPRAVE AMERIŠKIH BOŽJEPOTNIKOV ZA V RIM. — DRUGE KATOLIŠKE VESTI.

Kardinal odšel v Rim.
Chicago, Ill. — Kardinal Mundelein, odpotoval včeraj iz Chicage proti New Yorku, odkjer bo odplul v Rim v soboto 7. febr. na parniku Berengara. Z njim odpotujeta kot spremljevalca škofijski kancelar Mgr. Bernard Shell in Mgr. D. J. Dunne župnik cerkve sv. Križa v Chicagi.

Kardinal Mundelein gre v Rim, da se osebno udeleži slavnostnih ceremonij svetega leta. Dalje se bo dogovoril sv. Sv. Očetom vse potrebno glede priprav za svetovni evharistični kongres, ki se bo vršil meseca junija 1926. v Chicagi.

Velike priprave za romanje v Rim.

Cleveland, O. — Rt. Rev. Joseph Schrems, ki bo osebno vodil romanje svoje škofije v Rim, ki se bodo poklonili sv. Očetu o priliki svetega leta dela na vso moč, da bo število romarjev kar največje mogoče. Govori se, da jih bo iz clevelandске škofije toliko, da bodo najeli poseben parnik sami za sebe. Iz New Yorka bodo odšli direktno v Italijo, kjer se bodo izkrcali. Nazaj gredoč, pa bodo šli skozi Francijo in Španijo, kjer bodo obiskali več boljnih potov, med temi bo najvažnejši Lurd na Francoskem.

Velikansko zanimanje za katoliški tisk širom Amerike.

Washington, D. C. — Narodni katoliški svet poroča, da se je po vseh katoliških cerkvah zadnje nedeljo energično nastopilo za katoliško časopisje. Pričakuje se, kakor pravi poročilo, da se bo tekom meseca februarja moč katoliškega časopisja zvišala najmanj za eno tretjino.

Katoliški Slovence v Ameriki, kako je glede tega med nami?! Bomo li tudi mi v tem mesecu storili svojo dolžnost do katoliškega časopisja? Se bo li naše časopisje ojačilo za eno tretjino? Kaj pravite na to? — Odgovorite krepko: bo se! Vsak izmed nas mora dobiti najmanj enega novega naročnika na katoliški list! Rojaki ne pozabite tega!

Briand se poteguje za zvezo z Vatikanom.

Pariz. — Bivši francoski ministrski predsednik Briand je te dni krepko dvignil svoj glas proti Herriotu ter zahteval, da Francija obdrži diplomatske zveze z Vatikanom. Med drugim je dejal Briand tudi tole: rim se svet ne more brezbriz-

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill. Rojakom se priporočam pri nakupu raznih BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ-NINE, KLJUČAVNIC IN STEKLA. Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš zunanaj in znotraj, pokladam stenski papir. Phone: Canal 0490.

LOUIS STRITAR

se priporoča rojakom za naročila premoza, katerega pipe-ljam na dom. Prevažam pohištva ob casu selitev in vse kar spada v to stroko. Pokličite me po telefonu! 2018 W. 21st Place CHICAGO, ILL. Phone: Roosevelt 8221.

Delavec! Sleherni dan se vprašaj

ALI REDNO PLAČUJEM
ALI REDNO ČITAM
ALI REDNO DOPISUJEM V
ALI ZADOSTI AGITIRAM ZA

AMERIKANSKI SLOVENE IN EDINOST

"Danes imamo na svetu tri mednarodne organizacije, katero izogniti. Te so: Prva je zveza narodov v Genevi, s katero imamo zveze, druga je Moskova rdeča internacija, katero je naša vlada že priznala. Obe te dve stii mlade in stii šele v prvih razvojih in veliko vprašanje je ako boste živele. Tretja pa je verska internacija, ki eksistira že dvajsetstoletij, tej pa naša današnja vlada grozi s prelomom diplomatičnih zvez. In kar je najznačilnejše in za Francijo direktno sramotno je to, da zapuščamo Vatikan, ko se drugi vračajo k njemu. Francija si bo s prelomom, ako pride do tega nakopala veliko sramoto in zaničevanje celega sveta!"

Tako govori izkušen francoski državnik, ki je sam prostomislec, a vendar trezen mož. K temu ni treba nobenega komentarja!

Slovensko dr. Najsv. Imena v Chicagu priredi zabaven večer s predavanjem.

Chicago, Ill. — Društvo Najsvetejšega Imena slovenske župnije sv. Štefana priredi prihodnji mesec ob priliki četrtnoletnega shoda zabaven večer v cerkveni dvorani. Na ta sestanek bo prišlo več tujih govornikov prominentnih javnih uradnikov mesta Chicago, ki so člani dr. Najsvetejšega Imena. Predavali bodo o raznih predmetih in vprašanjih, ki se nujno tičejo današnjih razmer in katoliških fantov in mož. Vsi farani se vabijo k obilni udeležbi!

SOŽALJE IZ POTA . . .

Zelo me je užalostila brzojavka, katero sem prejel potoma, naznanjajoč, da je umrla dobro poznana soproga Jim Šepiča trgovca v Clevelandu. O. Pred nekaj dnevi smo bili še vsi veseli na društveni veselici v Collinwoodu — danes pa na mrtvaškem odru počiva blaga žena.

Zakaj tiraš ti smrt nemila še mlado zvesto ženo in dobro mater iz vesele družine v večnost? Bila je vedno vesela, dobrega značaja, vneta katoliška žena, dobra gospodinja in skrbna mati.

Iz dna srca izrekam prizade-ti družini moje odkrito sožalje!

Na potu v Chicagu, Ill. dne 3. febr. 1925.

Anton Grdina.

Katoliški Slovenci moramo dobiti svoj katoliški dnevnik!

R. PAWLOSKI

Slovenski fotografist. Se priporoča slovenskemu občinstvu v naklonjenosti! 719 No. Chicago St. JOLIET, ILL.

GRDINA IN SINOVI.

PRVI SLOV. POGREBNI ZAVOD. 1053 E. 62nd Street CLEVELAND, O. Randolph 1881.

DRUŽINSKA PRATIKA

je dospela iz starega kraja za leto 1925. To leto so jo izdali v jubilejni izdaji in je lepša kot kedaj prej. S poštnino stane 25c. Naročite jo takoj, predno poide zaloga. Naroča se od Knjigarne Edinost.

te, dobro vem, da nezakonskega otročička nihče ne mara, zlasti če je mati uboga, potem pa še manj. Preiščite vso deželo; vsaka vas ima cerkev. Misliti bi morali, da prebivajo v vsaki vasi krščanski ljudje. Temu pa ni tako! Kajti povsod so zapuščeni otročiči, in to je sramota, ki vpije do neba. In kaj pravijo celo ljudje, ki se imajo za prav krščanske, če je storil bogat fant ubogo deklo nesrečno: "Daj ji vsak teden tolar, da ne pogine od lakote, in vzemi bogato deklo, pa si zopet na svojem." Glejte, gospa, to so lopovi, in če prav poznam Boga, s tolarjem pač ne bo zadovoljen. Jim bo že pokazal, tistim, ki to zagovarjajo. Če bi bil jaz duhovnik, ne bi pustil nikogar k poroki, ki bi pustil drugo deklo z otrokom. Kajti otrok je nekaj svetega in ima pravico, ki se ne da odkupiti z denarjem." Gospa se poskuša smejeti.

"Takah zmešanih pridig sem že navajena od tebe."
"Pridiga to ni, gospa. Za pridigovanje sem preveč neumen. Pa tako si marsikaj mislim, če stopam dneve in leta za plugom."

"To bi bilo lepo gospodarstvo, če bi moral vsak fant, ki se je spozabil s kako lahkomišljeno deklino, to potem vzeti." "Naj si prej premisli! Naj rajši kozolc zažge ali po krivem priseže, kakor da bi kaj takega storil. Otroka na svet spraviti, za katerega se ne more brigati! In če se vendar zgodi, saj smo vsi slabi ljudje, če ne more potem vzeti dekleta in kateregakoli vzroka — ubožstvo ni nikak vzrok — če torej ne more, se mora vendar vse življenje brigati za otroka, kot da bi bil njegov zakonski otrok! Ne sme ga pustiti, da se potika okrog lakor izgubljena ovca, kazati mu mora pot skozi življenje in pot k Bogu."

Starec se trese in gospa skloni nekoliko glavo, potem se pa zopet kratko in trmasto zasmeje.
"Rajši kozolc zažgati ali krivo priseči, ti si pa lep svetnik."

"Lahko mi verjamete, gospa, da nisem še nobenega kozolca zažgal in še nikdar po krivem prisegel. To sem rekel samo kot prisposodbo. Mislil sem samo, da je tak človek, ki pušči otroka, še slabši kakor požigalec ali krivoprisežnik. Kajti kozolc, ta stane mogoče nekaj tisoč tolarjev, in kriva prisega, ta stane mogoče nedolžnega ječo, a slab oče stane otrok vse. Življenje! In mogoče še več!"

"Tako slabo torej misliš o svojem gospodarju?"
"On tega ni prav umel. Takrat je bil mlad, neizkušen človek, takrat je naredil, kakor je v navadi. Če bi mogel zdaj to popraviti, bi to storil. Proti gospodu Hartmannu nimam nič, prav nič."

Prežeče in nezaupno ga pogleda. Gottlieb takoj nadaljuje:

Phone: PROSPECT 5928. in CANAL 0098.

C. J. Evančič

SLOVENSKI ODVETNIK

1849 — W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Razpisane nagrade

povodom

Veike jubilejne kampanje K. S. K. J.

KAMPANJA OTVORJENA 1. OKT. 1924. ZAKLJUČEK ISTE 31. MARCA 1925.

STARE veljavne nagrade za POSAMEZNE ČLANE(ICE):

- A. Za vsakega novega člana(ico) odrastlega (aktivnega) oddelka prejme član(ica), ki prosilca predlaga \$1.00.
- B. Za vsakega novega člana(ico) mladinskega oddelka prejme član(ica), ki ga predlaga 50c.
- C. Stare veljavne nagrade za KRAJEVNA DRUŠTVA za OBA oddelka, aktivni in mladinski: I. nagrada \$25.00 za ono društvo, ki bo od 1. jul. do 31. dec. t. l. pridobilo največ članov ali članic. II. nagrada \$15.00. III. nagrada \$10.00.

NOVE nagrade za KRAJEVNA DRUŠTVA, veljavne za pridobivanje članstva za aktivni in mladinski oddelek:

- D. PRVA skupina društev, broječa do 100 članov: I. nagrada \$50.00, II. nagrada \$25.00, III. nagrada \$15.00.
- E. DRUGA skupina društev, broječa od 100—200 članov I. nagrada \$50.00, II. nagrada \$25.00, III. nagrada \$15.00.
- F. TRETJA skupina društev, broječa nad 200 članov: I. nagrada \$50.00, II. nagrada \$25.00, III. nagrada \$15.00.

KATOLIŠKI SLOVENC I IN SLOVENEKE! PRISTOPAJTE K NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI SLOV. KATOL. PODP. ORGANIZACIJI: K. S. K. JEDNOTI!

HAGARIN SIN

ROMAN. PAUL KELLER. — F. O.

"Torej — torej kar na cesto z njim?"

Gottlieb se začne lahko tresti.

"Kaj se pravi to: na cesto z njim? Ne potrebujemo ga več in s 1. januarjem mu opovemo službo."

Gottlieb gre po sobi, nato se ustavi pred njo. Njegove dobre oči dihaajo sovraštvo. "Da — odpovemo službo! 1. aprila mora potemtiti. Prav, pomogel mi bo še lahko pospraviti."

"Pospraviti? Tebi? Hočeš oditi?"

"Da! Aprila jih bom imel sedemdeset. Dobil bom starostno zavarovalnino, nekaj pfenigov sem si ohranil, nočni čuvaj in grobokop lahko še ostanem, bo že šlo. Vprašal bom staroga Hellmicha, če nima morda zame kake sobice."

"Gottlieb."

"Kaj pa tako vpijete, gospa Hartmannova? Zakaj pa ne bi smel iti k starima Hellmichovima? To sta najboljša človeka v vsi vasi."

"K tema — ravno k tema —"

Gottliebov obraz postane ostro resen.

"Ali sta Vam kaj naredila, gospa Hartmannova? Mislim, da ne. Prej ste jima Vi kaj dolžni — hčer!"

"Gottlieb, to si prepovedujem! Ali sem mogla — mogla takrat trpeti, da bi tako predrzna ženska v hiši —"

"Tih!"

Starec nehadoma zavpije in dvigne roko, pa se hitro pomiri.

"Le zmerjajte — saj zmerjate vedno! kaj bi bili morali takrat storiti, Vam moram vendar kaj povedati. Dovolj žalostno je, da mora kaj takega pripovedati ženski star mož. Ko ste vedeli, kako je z Hellmichovo Marto, bi se bili morali odpovedati bogatemu Hartmannovemu sinu: Vzemi deklo, h kateri spadaš. Da, to-to-to!"

Zenska se porogljivo smeji.

"Saj bi bil lahko — saj je imel izbiro."

"Seveda! Saj je tudi že izbral! Toda Vi ste preglasno ropotali z mošnjikom, in tako je storil neumnost in vzela Vas!"

To jo je razkačilo.

"Gottlieb, ti si star, predrzen, predrzen cigan; ti si —"

"Recite mi vsaj 'Vi,' gospa! Zdaj jih imam sedemdeset; sem že toliko star, da me lahko vikate. Od Vas ne morem več slišati 'ti.'"

Skočila je s stola in hotela oditi, toda premislila se je. So ljudje s topo, slabo vestjo, ki imajo od časa do časa na udarci nekako veselje.

"Kot da sem jaz kriva — kot da sem jaz kriva," pravi s kratkim, nervoznim nasmehom.

"Vi ste mnogo krivi, gospa mnogo več, kot si mislite. Pravega dediča Hartmannovega premoženja n. pr. ste Vi spodili —"

"Ali si neumen?"

"Recite 'Vi,' gospa! In neumen nisem, vsaj zelo ne. Glej-

Slovenskim gospodinjam

je znano, da se dobi najboljšo svežo meso, suho prekajeno meso, perutnino ali druge vrste meso, kakor tudi prave KRANJSKE DOMA NAREJENE KRVAVE IN MESENE KLOBASE edino vri domačem mesarju:

Math Kremesec

SLOVENSKI MESAR

1912 W. 22nd STR., CHICAGO, ILL.

Phone: CANAL 6319.

FIRST NATIONAL BANK
Established 1857

upovanje tujezskega denarja ni vedno lahka stvar. V resnici ste lahko gotovi, da ste zanesljivo in pošteno postreženi samo, ako istega pošljete potom poštene banke.

Ta banka JE NAJSTAREJŠA IN NAJVEČJA V JOLIETU, ki ima sedemdesetdeset let izkušenj v bančnih zadevah in ima bančne zveze z vsemi deli sveta.

Kadar pošljete Vaš denar v stari kraj ali kamorkoli drugam ste lahko zagotovljeni, da dobite najnižje cene — prave kupne cene.

Premoženje te banke znaša \$13,000,000.00

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET